

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 22 stycznia 2010 r.

**Pan
Daniel Tylak
Przewodniczący Zarządu
Związku Komunalnego Gmin
„Czyste Miasto, Czysta Gmina”
w Kaliszu**

LPO-410-29-03/2009
P/09/127

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” w Kaliszu, zwany dalej „Związkiem” w zakresie gospodarowania mieniem w latach 2003-2009 (I półrocze). W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działalność Związku w zakresie stanowiącym przedmiot kontroli.

1. NIK pozytywnie ocenia wywiązanie się z realizacji statutowego zadania Związku polegającego na budowie oraz eksploatacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych zlokalizowanego w miejscowości Prażuchy Nowe (Zakład). NIK pozytywnie ocenia również gospodarowanie przez Związek składnikami mienia zorganizowanymi w formie Zakładu. W okresie objętym kontrolą Związek gospodarował mieniem na podstawie tytułu własności oraz prawa użytkowania wieczystego. Nie zbywał aktywów trwałych, a powstałe w wyniku prowadzonej od 2006 r. eksploatacji Zakładu, produkty gotowe oraz materiały, były zbywane na podstawie cen rynkowych, ofertowych oraz transakcyjnych, a także w oparciu o rozeznanie rynkowe.

W wyniku szczegółowej analizy 20 (po pięć z każdego roku) największych wydatków z lat 2006-2009 (I półrocze) na łączną kwotę 12,5 mln zł, NIK pozytywnie ocenia wydatkowanie środków finansowych na nabywanie mienia, ze względu na dokonanie ich w granicach kwot określonych w planach finansowych, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień oraz zgodnie z planowanym przeznaczeniem, po udzieleniu zamówienia publicznego.

Inwentaryzacje majątku Związku były przeprowadzane na ostatni dzień każdego roku obrotowego (2004-2008). Zastrzeżenia NIK dotyczą jednak odstąpienia od przeprowadzenia przed inwentaryzacją przynajmniej raz w roku oceny użyteczności składników mienia. Wymóg taki został wskazany przepisem § 19 ust. 2 pkt 1 i 3 regulaminu kontroli wewnętrznej z dnia 2 marca 2007 r.

Podkreślić należy, że na koniec 2006 r. (pierwszy rok eksploatacji Zakładu) wartość aktywów Związku wyniosła 70.338,0 tys. zł, co oznaczało czterokrotny wzrost ich wartości w porównaniu do stanu na koniec 2003 r.

Wbrew wymogom art. 6 ust. 1 pkt 5 lit. c i art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198) Związek nie udostępnił w drodze ogłoszenia, w biuletynie informacji publicznej, informacji o swoim majątku.

2. NIK pozytywnie ocenia proces tworzenia Związku, w którym uczestniczyło 19 gmin z terenu trzech ówczesnych województw: kaliskiego, konińskiego i sieradzkiego, a także procedurę wyłaniania oraz funkcjonowanie jego statutowych organów.

NIK pozytywnie ocenia wykonanie planu dochodów na lata 2003-2005, zwracając uwagę na stosunkowo późne regulowanie składek przez gminy członkowskie, przy jednoczesnym braku wyznaczenia terminów do wnoszenia ww. opłat. Podkreślić należy, że w latach 2003-2004, składka inwestycyjna w 100% przeznaczona była na finansowanie realizacji zadania statutowego. W kolejnych latach jej udział był zdecydowanie mniejszy, gdyż wynosił odpowiednio: 54,24%, 7,29%, 16,98% i 0%.

NIK nie wnosi uwag do wykorzystania środków przedakcesyjnych Unii Europejskiej oraz zabezpieczenia przez Zarząd finansowania zadania statutowego przez zaciągnięcie pożyczek: inwestycyjnej w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (14.272,7 tys. zł) oraz płatniczej (9.175,2 tys. zł).

3. Obowiązujące od stycznia 2002 r. regulacje opisujące zasady rachunkowości były niekompletne i nie odpowiadały w pełni wymogom art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223). Brak było opisu sposobu (techniki) dekretowania dowodów księgowych, co miało wpływ na sprawdzalność terminowego ich ewidencjonowania w księgach rachunkowych. Dokumentacja spełniająca te wymogi została określona jednoosobowo przez Przewodniczącego Związku dopiero w dniu 2 marca 2007 r.

W konsekwencji niewprowadzenia do dnia 1 marca 2007 r. kont dla budżetu (dyspozycja § 11 i § 12 obowiązująca do dnia 1 lipca 2006 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych - Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1752 oraz z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych - Dz. U. Nr 142, poz. 1020,) dane wykazywane w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata 2003-2006 nie odpowiadały danym zaewidencjonowanym w księgach rachunkowych. Wykazane w bilansie z wykonania budżetu

Związku środki pieniężne budżetu (stan na koniec roku: 11.500.165,03 zł w 2003r.; 15.226.921,45 zł w 2004r.; 4.253.208,80 zł w 2005r.; 2.059.794,37 zł w 2006r.) nie wynikały z ewidencji księgowej – salda Wn konta 133. Z kolei wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27S dochody (5.370.276 zł – za 2003 r.; 5.547.599 zł – za 2004 r.; 11.799.780 zł – za 2005 r.; 30.462.580,11 zł – za 2006 r.) nie wynikały z ewidencji księgowej – obrotów konta 901 po stronie Ma. Z kolei wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28S wydatki (1.608.697 zł – za 2003 r.; 1.500.841 zł – za 2004 r.; 24.844.412 zł – za 2005 r.; 47.552.759,96 zł – za 2006 r.) nie wynikały z ewidencji księgowej – obrotów konta 902 po stronie Wn. Dane w rocznym sprawozdaniu Rb-28S wydatki z funduszy pomocowych ISPA (9.555.756,00 zł za 2005 r. i 19.786.114,50 zł za 2006 r.) nie wynikały z ewidencji księgowej – obrotów konta 908 po stronie Wn.

NIK zwraca uwagę, że wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do dyspozycji art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114) wyczerpuje znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Podkreślić jednak należy, że NIK nie wnosi uwag do sposobu zarejestrowania w księgach rachunkowych Związku, w latach 2006-2009 (I półrocze), pięćdziesięciu operacji gospodarczych objętych szczegółowym badaniem NIK.

4. NIK pozytywnie ocenia kompletność oraz terminowość projektów planów finansowych na lata 2003-2009 przekazywanych przez Zarząd do członków Zgromadzenia oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu (RIO).

Związek nie publikował w trybie przewidzianym w art. 115 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych obowiązującej do dnia 1 czerwca 2006 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148) oraz w obowiązującym do dnia 1 stycznia 2010 r. - art. 172 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104) opinii RIO dotyczących możliwości sfinansowania deficytu oraz prawidłowości prognozy długu, przedstawianych w projektach planów finansowych Związku na lata 2004-2009.

5. W dwóch przypadkach Zarząd Związku przekroczył zakres upoważnienia Zgromadzenia Związku do samodzielnego zaciągnięcia zobowiązań na wydatki bieżące określone odpowiednio w uchwałach nr VI/21/07 i nr XII/39/09. W upoważnieniu wskazany został limit 200 tys. zł, podczas gdy na podstawie umowy nr 1/A/08 z dnia 2 stycznia 2008 r. Zarząd zaciągnął zobowiązanie na kwotę 208.700,00 zł brutto, a na podstawie umowy nr 14/A/09 z dnia 13 marca 2009 r. na kwotę 238.977,00 zł brutto. NIK zwraca uwagę, że przekroczenie zakresu posiadanego upoważnienia do zaciągania zobowiązań wyczerpuje znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych określonego w art. 15 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając dodatkowe wyjaśnienia złożone w trybie art. 59 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań mających na celu:

1. Zapewnienie przeprowadzania przynajmniej raz w roku oceny użyteczności składników mienia.

2. Udostępnianie w drodze ogłoszenia w biuletynie informacji publicznej informacji publicznej o majątku Związku.
3. Zapewnienie wywiązywania się z obowiązku publikowania opinii RIO w zakresie możliwości sfinansowania deficytu oraz prawidłowości prognozy długu, przedstawianych w projektach planów finansowych Związku.
4. Przestrzeganie przez Zarząd Związku upoważnień do samodzielnego zaciągania zobowiązań.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – działając na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Pana Przewodniczącego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Na mocy postanowień art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Przewodniczącemu prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.